

Politiek en Staatsinrichting:

Politiek systeem

Hoewel in de DDR gesproken werd van een 'meerpartijenstelsel', bepaalde de SED de Oost-Duitse politiek en maatschappij volledig.

Ook in de DDR tot 1989 bestonden de partijen CDU (Christlich Demokratische Union Deutschlands), DBD (Demokratische Bauernpartei Deutschlands), LDPD (Liberal Demokratische Partei Deutschlands) en NDPD (National Demokratische Partei Deutschlands), maar zij werden met de SED in het zogenaamde Demokratischen Block opgenomen. In 1949/50 plaatsten ook de CDU en LDPD zich ideologisch onder de SED. Als *Blockparteien* waren zij weliswaar in de regering en de Volkskammer van de DDR vertegenwoordigd, maar bleven politiek vrijwel geheel zonder invloed. De oprichting van de DBD en NDPD was in 1948 door de sovjetbezettingmacht en de SED geïnitieerd. De SED hoopte op deze manier de CDU en de LDPD te kunnen verzwakken.

Door het samenstellen van zogenaamde *Einheitsliste* (gezamenlijke kandidatenlijst), waarbij de onderlinge verhoudingen al van tevoren waren vastgelegd. In het democratisch blok stonden de verhoudingen tussen de partijen bovendien van tevoren al vast. Zo werd de absolute meerderheid van de SED al in het begin zeker gesteld. De partij had als enige recht op 25 procent van de zetels in de Volkskammer.

De SED telde circa 2,3 miljoen leden, terwijl de *Blockparteien* tezamen maar 500.000 leden telden. De partijen beschikten niet over een eigen partijprogramma. Hoe dominant de SED in het Oost-Duitse politieke bestel aanwezig was, was goed te zien bij de verkiezingen. De kiezers konden alleen maar ja of nee stemmen op de *Einheitsliste*. Er was ook geen geheimhouding bij de stemlokalen. Wanneer iemand gebruik wilde maken van een stemhokje was hij of zij bij voorbaat al verdacht. Door veel druk op burgers uit te oefenen hoopte de SED zoveel mogelijk stemmen binnen te halen. Toch kon de SED alleen door het vervalsen van de verkiezingsuitslagen telkens het percentage van 99 procent - van de kiezers - halen.

De eerste en laatste vrije verkiezingen voor de Volkskammer waarbij wel geheimhouding in acht werd genomen, vonden in de DDR pas op 18 maart 1990 plaats na de val van de Muur.

Verkiezingsuitslag 18 maart 1990 (opkomst 93%)

CDU	40,9 %
SPD	21,8 %
PDS	16,3 %
DSU	6,3 %
BFD/LIBERALE	5,3 %
Bündnis' 90	2,9 %
Bauernpartei	2,2 %
Grüne/UFV	2,0 %
Demokratischer Aufbruch	0,9 %
Overige	1,4 %

De laatste partijdag van de SED op 16 december 1989 leidde uiteindelijk niet tot de ontbinding van de partij, maar wel tot een grondige verandering van de partij zelf. Onder voorzitterschap van Gregor Gysi distantieerde de partij zich gedeeltelijk van de tot dan toe gevoerde ideologie en praktijk. Sinds 1990 luidt haar officiële naam Partei des demokratischen Sozialismus (PDS).

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/naslagwerk/223/politiek-systeem>